

**КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол вченої ради КВНЗ
«Харківська академія неперервної
освіти»

21.12.2022 № 3

КОМПЛЕКСНА ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації

шкільних бібліотекарів

Розробники:

кафедра соціально-гуманітарної освіти,
бібліотека КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»

Харків – 2022

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ПРОГРАМУ

1.1. Загальні положення.

Комплексна програма підвищення кваліфікації шкільних бібліотекарів розроблена відповідно до державної політики в галузі повної загальної середньої освіти та бібліотечної справи, стратегій щодо оновлення її змістово-методичного, технологічного забезпечення, потреби підвищення якісного показника базової середньої освіти та згідно з положеннями чинного законодавства – *законами України*: «Про освіту» від 05.09.2017 року № 2145-VIII (зі змінами) / «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 року № 463-IX (зі змінами); / «Про бібліотеки і бібліотечну справу» від 27.01.1995 року № 32/95-ВР; *постановами Кабінету Міністрів України про «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників»* від 21.08.2019 року № 800 (зі змінами 27.12.2019 р.); «Національна рамка кваліфікацій від 03.11.2011 року № 1341 (зі змінами); *Розпорядженням Кабінету Міністрів України* від 14.12.2016 року № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»; *наказом Міністерства культури і туризму України* «Положення про проведення атестації працівників підприємств, установ, організацій та закладів галузі культури» від 16.07.2007 року № 44 та на основі науково-обґрунтованих підходів до навчання дорослих.

Відповідно до Закону України «Про професійний розвиток працівників» від 12.01.2012 року №4312-VI підвищення кваліфікації працівників у будь якій сфері має здійснюватися не рідше 1 разу на 5 років. Виходячи з того, що сьогодні вагомим значення набула концепція «навчання впродовж життя», професійний розвиток має носити неперервний характер.

Законом України «Про повну загальну середню освіту» (зі змінами) регламентовано, що кожен педагогічний працівник зобов'язаний щороку підвищувати свою кваліфікацію, а загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника протягом п'яти років не може бути меншою за 150 годин, з яких не менше 10 відсотків загальної кількості годин обов'язково повинні бути спрямовані на вдосконалення знань, вмінь і практичних навичок у частині роботи з учнями з особливими освітніми потребами. Отже, шкільні бібліотекарі повинні спрямовувати своє зусилля на постійний та неперервний професійний розвиток. Законодавчими документами гарантується право кожному педагогічному та бібліотечному працівникові закладів освіти підвищувати кваліфікацію в комунальному закладі післядипломної освіти, розташованому на території відповідної (за місцем проживання такого педагогічного працівника) області. Крім того, передбачено, що підвищення кваліфікації може здійснюватися за різними видами та формами за вибором педагогічного працівника.

1.2. Актуальність.

Розроблення комплексної програми підвищення кваліфікації шкільних бібліотекарів в контексті вимог законодавства про освіту та бібліотечну справу, завдань Концепції «Нова українська школа» полягає в забезпеченні права

кожного шкільного бібліотекаря на неперервну освіту та підвищення кваліфікації у міжатаестаційний період.

Комплексна програма надає можливість кожному бібліотекарю в межах його педагогічної автономії спланувати підвищення кваліфікації обсягом 150 годин / 5 кредитів ЄКТС протягом 5-ти років та обрати освітні програми, вид і форми навчання із переліку освітніх послуг, що пропонує КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», у тому числі щодо інклюзивності, посилення ролі цифрових технологій в організації діяльності шкільної бібліотеки та активного використання технологій дистанційного навчання.

1.3. Цільова група.

Шкільні бібліотекарі.

1.4. Форма підвищення кваліфікації: інституційна (очна, заочна, дистанційна або поєднана)

1.5. Обсяг: 150 годин / 5 кредитів ЄКТС.

1.6. Мета: неперервний професійний розвиток шкільних бібліотекарів, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових ключових та професійних компетентностей згідно з державною стратегією в галузі освіти й бібліотечної справи та Концепцією «Нова українська школа».

1.7. Основні завдання:

- формування готовності бібліотекарів до реалізації завдань шкільної бібліотеки відповідно до стратегічних завдань розвитку шкільної освіти, національної системи освіти XXI століття, інтеграції у світовий освітній простір;

- ознайомлення із завданнями, які треба вирішувати шкільному бібліотекарю в умовах реформування загальної середньої освіти і побудови НУШ;

- задоволення потреб фахівців в отриманні теоретичних знань про новітні досягнення у сфері реалізації основних завдань бібліотечної справи у закладі освіти, продуктивного педагогічного досвіду; а також у професійному самовдосконаленні й самореалізації;

- підвищення рівня професійних знань і умінь, вдосконалення їх фахової майстерності, підготовки до якісного виконання професійних завдань;

- засвоєння основних принципів і цінностей інклюзивної освіти, розширення знань про особливості впровадження інклюзивного навчання та реалізацію педагогічної підтримки учнів з особливими освітніми потребами при здійсненні бібліотечно-біографічного обслуговування;

- обізнаність з основними принципами організації безпечного освітнього середовища та механізмами їх впровадження в закладі загальної середньої освіти;

- опанування нових цифрових інструментів, педагогічних та інформаційних технологій і впровадження необхідних змін в роботі шкільної бібліотеки;

- формування навичок самостійного й критичного мислення, системного педагогічного аналізу;

- формування вмінь здійснювати інтегровану практико-теоретичну професійну діяльність, що сприятиме формуванню інноваційного освітнього простору;
- здатність організовувати ефективне безпечне психологічне середовище для здобувачів освіти;
- здатність до планування власного професійного розвитку з метою надання якісних бібліотечних послуг здобувачам освіти і педагогічним працівникам;
- мотивування до постійного професійного самовдосконалення та активного залучення здобувачів освіти до читання.

1.8. Напрями підвищення кваліфікації:

- формування у здобувачів освіти спільних для ключових компетентностей вмінь;
- психолого-фізіологічні особливості здобувачів освіти певного віку, основи андрагогіки;
- створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості (специфіка) інклюзивного навчання;
- використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в роботі шкільної бібліотеки, включаючи електронне навчання, інформаційну та кібернетичну безпеку;
- мовленнєва, цифрова, комунікаційна, інклюзивна, емоційно-етична компетентність;

1.9. Компетентності, що розвиваються

Зміст програми спрямовано на вдосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей відповідно до положень і вимог Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників (професія «Бібліотекар») та з урахуванням професійного стандарту «за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 року № 2736-20.

Опис загальних, професійних компетентностей, знань, умінь, навичок та диспозицій (цінності, ставлення) прописано та деталізовано в освітніх програмах курсів підвищення кваліфікації, фахових спецкурсів та тематичних спецкурсів.

1.10 Структура:

Комплексна програма підвищення кваліфікації шкільних бібліотекарів включає такі компоненти:

- освітні програми за різними темами,
- освітні програми тематичних спецкурсів,
- пролонговані методичні заходи (за окремим планом).

КОМПОНЕНТИ КОМПЛЕКСНОЇ ПРОГРАМИ

	Організаційні форми	№	рік затвердження	Обсяг (к-ть год/кредитів)
I				
Освітні програми курсів підвищення кваліфікації				
	«Упровадження інноваційних технологій у роботі шкільної бібліотеки»	1.1	2022	30 год/1 кредит
	«Розвивасмо професійну компетентність шкільного бібліотекаря»	1.2	2022	30 год/1 кредит
	«Організація діяльності шкільного бібліотекаря в умовах інформаційного освітнього простору»	1.3	2023	30 год/1 кредит
II				
Освітні програми тематичних спецкурсів				
	Методика систематизації документів у бібліотеках закладів загальної середньої освіти за таблицями Універсальної десятикової класифікації	3.1	2022	15 год/0,5 кредиту
	Інформаційно-комунікаційні технології в роботі шкільної бібліотеки	3.2	2022	15 год/0,5 кредиту
	Орієнтація на потреби учня в умовах інклюзивної освіти	3.3	2022	15 год/0,5 кредиту
	Нова українська школа: простір здоров'я	3.4	2022	15 год/0,5 кредиту
	Домедична допомога в системі роботи педагога	3.5	2022	15 год/0,5 кредиту
	Критично мислити – ефективно діяти (розвиток критичного мислення педагога)	3.6	2022	15 год/0,5 кредиту
	Інфомедійна грамотність шкільного бібліотекаря	3.7	2023	15 год/0,5 кредиту
	Шкільна бібліотека онлайн: цифрова візуальна підтримка	3.8	2023	15 год/0,5 кредиту
III				
Пролонговані методичні заходи				
<i>(за окремим планом)</i>				
	Школа молодого бібліотекаря «Основи бібліотечної професії»	4.1	2022	
	Тематична школа педмайстерності «Освітній простір медіаграмотності закладу загальної середньої освіти»	4.2	2022	
	Воркшоп (педмайстерня) «Формування ціннісних орієнтацій дітей та молоді: виклики цифрової епохи»	4.3	2022	

Очікувані результати за комплексною програмою

Набуття нових ключових та професійних компетентностей згідно з державною стратегією в галузі освіти та Концепцією «Нова українська школа».

За підсумками успішного навчання за кожним компонентом комплексної програми видаються відповідні документи:

- *свідоцтво* про підвищення кваліфікації за освітньою програмою відповідних курсів (30 год/1 кредит ЄКТС);
- *свідоцтво* про підвищення кваліфікації за освітньою програмою фахових спецкурсів (30 год/1 кредит ЄКТС);
- *сертифікат* про підвищення кваліфікації за освітньою програмою тематичних спецкурсів (15 год/0,5 кредиту ЄКТС);
- *сертифікат* за участь у пролонгованих методичних заходах (різна кількість годин).